

מדע המדינה

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שעהיים .
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון — 25x2 — 50 נקודות- ראה פירוט במבוא לפרק
פרק שני — 12x5 — 50 נקודות- ראה פירוט במבוא לפרק
סך הכול — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש : אין.
- ד. הוראות מיוחדות : ענה בתמצות ובבהירות .
בתשובתך השתמש במושגים שלמדת
- כתוב במחברת הבחינה בלבד, רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
- ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה !

השאלות

פרק ראשון (50 נקודות)

ענה על 4 סעיפים מתוך השאלות 1-4 (כל סעיף 12.5 נקודות)

1. כלי תקשורת רבים סיקרו ותיעדו הפגנות שהתרחשו בשנה האחרונה ע"י בעלי עסקים ועצמאיים שנקלעו למצב כלכלי חמור בעקבות החלטת הממשלה להטיל סגר שלישי בינואר 2021 במטרה למנוע תחלואה של וירוס קורונה .

(א) הצג שני תפקידים של כלי התקשורת , הדגם אחד מהם מתוך הפתיח. בתשובתך הסתמך על מאמרה של דינה גורן " אמצעי תקשורת ודמוקרטיה בישראל" (12.5 נקודות)

(ב) הצג מהו "רצון כללי" ע"פ רוסו והסבר כיצד מתבטא הרצון כללי בצעד הממשלה לסגור עסקים (5.12 נקודות)

2. באוקטובר 2019, ביום הכיפורי, התרחש פיגוע ירי בבית כנסת בגרמניה על ידי פעיל ימין קיצוני. בפיגוע נהרגו שני מתפללים.. פריצה זו, למקומות קדושים, נהוגה על ידי קבוצות קיצוניות, שנה לאחר מכן נגזר מאסר עולם על הנאשם. ממשלות אינן נוהגות בקלות כלפי קבוצות אלו ואפילו מגיבות בעוצמה (הארץ 20-12-2020).

(א) הצג שני מאפיינים של המשטר הטוטליטרי והדגם אחד מהם מתוך הפתיח. בתשובתך הסתמך על מאמרו של פרידריך ובזזינסקי " קווי יסוד של הדיקטטורה הטוטליטרית " (12.5 נקודות)

(ב) מה הייתה יכולה להיות עמדתו של הובס בנוגע לתגובות האלימות של הממשלות כלפי קבוצות אלו. (12.5 נקודות)

3. בסקרים שנערכו לקראת הבחירות ה 24 לכנסת נמצא שחלה ירידה דרסטית במספר המנדטים שקיבלה הרשימה המשותפת: ירידה מ-15 מנדטים ל 10 מנדטים. אחד ההסברים לירידה המשמעותית בסקרים היה כי הרשימה המשותפת לא עמדה בהבטחותיה כלפי מצביעיה הפוטנציאליים

(א) הצג שני מניעים המשפיעים על מעורבות של האדם בפוליטיקה , הסבר כיצד אחד משני המניעים שהצגת מתבטא בפתיח. בתשובתך הסתמך על מאמרו של רוברט דאל " האדם הפוליטי " (12.5 נקודות)

(ב) " העם הוא מקור הסמכות של השלטון" הסבר עיקרון זה והסבר כיצד מתבטא בפתיח. בתשובתך הסתמך על מאמרו של יורם פרי "הדמוקרטיה עקרונית ומאפיינים" (12.5 נקודות)

4. הגירה בלתי חוקית היא תופעה כלל עולמית. חברות מקומיות פוסלת שילובם של מהגרים בחברות מתוך טענה כי קבוצות אלה אלימות ומערערות את ביטחונם של האזרחים ולכן דרשו לגרש את הקבוצות או לכלוא אותם

א- הצע שני צעדים שממשלות יכולות לאמץ על מנת להגביר את הציות לחוק של העובדים הזרים בתשובתך הסתמך על מאמרו של מקאיבר "מקור הציות" (12.5 נקודות)

ב- הצג ערך אחד של הדמוקרטיה שנפגע בעקבות הדרישה של אזרחים מקומיים לגרש את המהגרים בתשובתך הסתמך על מאמרו של יורם פרי "הדמוקרטיה עקרונות ומאפיינים" (5.12 נקודות)

פרק שני (50 נקודות)

ענה על חמש שאלות מן השאלות 16-5 (לכל שאלה 10 נקודות)

5. עשרות רוכבי אופנועים התאספו בצורה אקראית ומחו בנובמבר 2019 על החלטתה של הממשלה להתחיל לאכוף נגדם רכיבה בשוליים , הם חסמו כבישים וגרמו לעומסי תנועה כבדים . הצג שני סוגים של קבוצת אינטרס הצג כיצד אחד מהם בא לידי ביטוי בפתיח בתשובתך הסתמך על מאמרה של ישי " קבוצות אינטרס במדינת ישראל "

6. הצג את יחסו של אריסטו למשפחה ?

7. נשיאי מדינות דואגים להשתתף באופן קבוע בטקסים דתיים במדינותיהם , כיצד היה מקיאבלי מתייחס לצעד זה

8. גל המהומות שפקד את לבנון בשנה שעברה העלה את הדיון על העוני במדינה . ההתפרצויות בכבישים דרשו מהמדינה להתערב מידית .

הסבר מהי דמוקרטיה יציבה והצג כיצד נפגע אחד התנאים ליציבות הדמוקרטיה של דמוקרטיה יציבה מתוך הפתיח בתשובתך הסתמך על המאמר של נויברגר "דמוקרטיות יציבות ודמוקרטיות לא יציבות"

9. " עיתונות מטעם השלטון " הוא הדגם המועדף על פוליטיקאים הסבר טענה זו בתשובתך הסתמך על מאמרה של דינה גורן " אמצעי תקשורת ודמוקרטיה בישראל "

/ המשך בעמוד הבא/

10. ערב כניסתו של בידן לכהונה כנשיא ה-46 התפרעו מאות מתומכי הנשיא לשעבר טראמפ ופרצו אל הקפיטול והתנהגו בוודליזם. הנשיא בידן התייחס למהומות והצהיר " הדמוקרטיה בארה"ב נמצאת תחת מתקפה חסרת תקדים שאינה אופיינית לעם האמריקאי "

הסבר בעיה אחת של המדינה המודרנית כיצד בעיה זו באה לידי ביטוי בפתיח בתשובתך הסתמך על המאמר של אייזנשטדט- "תכונות יסוד של המדינה המודרנית"

11. הסבר מהי עמדתו של אפלטון לגבי החזקת המנהיגים ברכוש פרטי

12. "ארגונים וולונטריים מהווים גורם מייצב בדמוקרטיה". , הסבר טענה זו בתשובתך הסתמך על המאמר של נויברגר "דמוקרטיות יציבות ודמוקרטיות לא יציבות".

13. בעקבות מעצרו של איש האופוזיציה נבלני ברוסיה על ידי השלטונות החל גל של מחאות והפגנות ב-100 ערים השלטונות מצדם נהגו באלימות ועצרו כ-10000 איש

(ynet 2.2.2021)

הסבר מגבלה אחת ממגבלות הסובלנות והסבר ע"פ מגבלה זו את פעולת השלטונות נגד המתנגדים בתשובתך הסתמך על מאמרה של מיכל שמיר " סובלנות פוליטית "

14. ארגוני נשים פנו לוועדה לשוויון מגדרי בכנסת על מנת לקיים דיון במטרה לאפשר לנפגעת להתנגד להסדר טיעון במקרי אלימות נגדן (ידיעות אחרונות יום שני י"ט בשבט תשפ"א 1.2.2021 עמ' 3)

כיצד תמיכה בצמרת משפיעה על תוצאות הפעילות של קבוצות אינטרס בתשובתך הסתמך על מאמרה של ישי " קבוצות אינטרס במדינת ישראל "

15. הסבר מהו " פרדוקס הסובלנות הצג מהי חשיבות פרדוקס זה בשמירת הדמוקרטיה ? "

בתשובתך הסתמך על מאמרה של מיכל שמיר " סובלנות פוליטית "

16. הסבר כיצד הפחתת הפערים החברתיים – כלכליים בחברה תורמת לקיומו של משטר דמוקרטי יציב. בתשובתך הסתמך על מאמרו של ש. איזנשטדט

"תכונות היסוד של המדינה המודרנית"

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל

אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך